

RĒZEKNES NOVADA DOME

REG.NR.90009112679

Atbrīvošanas aleja 95A, Rēzekne, LV – 4601,

Tel. 646 22238; 646 22231, 646 25935,

e-pasts: info@rezeknesnovads.lv

Informācija internetā: <http://www.rezeknesnovads.lv>

LĒMUMS

Rēzeknē

2023.gada 16.februārī

Nr. 192 (prot. Nr.4, 9.§)

Par 2023.gada 6.janvāra tiesas sprieduma izpildi administratīvajā lietā Nr.A420173516 par labvēlīga administratīvā akta izdošanu J.A.

J.A. 2016.gada janvārī vērsās Rēzeknes novada pašvaldības Sociālajā dienestā (turpmāk – Sociālais dienests) un lūdza piešķirt viņam trūcīgas personas statusu, vienreizēju pabalstu saistībā ar iepriekš neparedzētiem apstākļiem, kā arī atlīdzināt personisko un mantisko kaitējumu. Izvērtējot personas materiālo situāciju, Sociālais dienests 2016.gada 18.janvārī pieņēma lēmumu Nr.4-5-25/19, ar kuru J.A. atteikts piešķirt pieteicējam trūcīgas personas statusu.

Ar domes 2016.gada 18.februāra lēmumu Nr.5 (56.§) atstāts negrozīts pašvaldības Sociālā dienesta 2016.gada 18.janvāra lēmums Nr.4-5-25/19, ar kuru atteikts piešķirt pieteicējam trūcīgas personas statusu. Ar pārsūdzēto lēmumu noraidīta arī pieteicēja sūdzība daļā par mantisko zaudējumu un personiskā kaitējuma 1000 euro atlīdzināšanu.

2016.gada 18.martā J.A. iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Pieteikumu J.A. pamatoja ar faktu, ka 2015.gada septembrī viņam tika izmaksāta tikai puse no invaliditātes pensijas par septembri – par periodu no 2015.gada 1.septembra līdz 15.septembrim – 54,73 euro. Savukārt 2015.gada novembrī viņam izmaksāti 277,11 euro ietver aģentūras aprēķinātās, bet savlaicīgi neizmaksātās invaliditātes pensijas summas par iepriekšējiem mēnešiem, kā arī par kārtējo mēnesi. No 2015.gada 11.septembra līdz 7.oktobrim J.A. bija noteikta atkārtota ekspertīze Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijā (turpmāk – Ārstu komisija), un šajā laikā viņam netika izmaksāta invaliditātes pensija. Pēc tam, kad Ārstu komisija 2015.gada 7.oktobrī pieņēma lēmumu, J.A. nesamaksātās, bet pienākošās summas par septembra otro daļu, oktobri un novembri izmaksāja vienā mēnesī – novembrī. Valsts noteiktais invaliditātes pensijas apmērs atsevišķos 2015.gada mēnešos nebija mainījies.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 22.jūlija spriedumu pieteikums noraidīts, ņemot vērā faktu, ka J.A. bija izsniegta izziņa par atbilstību trūcīgas personas statusam no 2015.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim. J.A. apgalvoja, ka iepriekšējā periodā šāds statuss viņam nebija noteikts un tādēļ 2015.gada pirmajā pusē viņš nevarēja izmantot elektroenerģijas cenu atvieglojumu. Tiesa to nekvalificēja kā neparedzētu apstākļu iestāšanos. Ja kādā periodā iestāde prettiesiski nav apmierinājusi iesniegumu par trūcīgas personas statusa piešķiršanu, J.A. šāds atteikums bija jāapstrīd un jāpārsūdz, tādējādi novēršot tālāku negatīvu seku iestāšanos. Arī tādā gadījumā, ja iestādes atteikums bija tiesisks vai arī

J.A. statusu nemaz nebija pieprasījis, situācija nav vērtējama kā ārkārtas situācija Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta otrās daļas izpratnē.

Tiesa lietā nekonstatēja pašvaldības pieņemto lēmumu prettiesiskumu, izrietoši noraidīja arī pieteikumu daļā par morālā, personiskā un mantiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

Par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 22.jūlija spriedumu J.A. iesniedza apelācijas sūdzību.

Ar Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 28.februāra spriedumu pieteikums apmierināts daļā: 1. Rēzeknes novada pašvaldībai uzlikts pienākums izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru J.A. tiktu piešķirts trūcīgas personas statuss par laiku no 2016.gada 1.janvāra līdz 31.martam; 2. Rēzeknes novada pašvaldībai uzlikts pienākums rakstveidā atvainoties J.A. par nodarīto morālo kaitējumu, nepiešķirot viņam trūcīgas personas statusu; 3. Kā arī uzlikts pienākums atlīdzināt J.A. nodarītos mantiskos zaudējumus 17,45 euro apmērā. Pieteikumu pārējā daļā tiesa noraidīja. Ar Senāta 2022.gada 19.jūlija spriedumu Nr.SKA-13/2022 Administratīvās apgabaltiesas 2018.gada 28.februāra spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai apgabaltiesai.

Administratīvā apgabaltiesa 2023.gada 6.janvārī nosprieda daļēji apmierināt J.A. pieteikumu. Spriedumā norādīts, ka Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumu Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” (turpmāk – Noteikumi Nr.299) 2.punkts noteica, ka atsevišķi dzīvojoša persona tiek atzīta par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi mēnesī pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 128,06 euro. Saskaņā ar Noteikumu Nr.299 20.punktu, ja atsevišķi dzīvojošas personas vidējie ienākumi mēnesī pēdējo trīs mēnešu laikā pārsniedz 2.punktā noteikto ienākumu līmeni, sociālais dienests pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt trūcīgas personas statusu.

Tā kā J.A. iesniegumu domē iesniedza 2016.gada 7.janvārī, tad viņa ienākumus bija jāizvērtē par iepriekšējiem trīs pilniem mēnešiem – 2015.gada oktobri, novembri un decembri.

No lietas materiāliem izriet, un par to nav strīda, ka J.A. vienīgie ienākumi bija invaliditātes pensija. 2015.gada oktobrī tā viņam netika izmaksāta, jo ārstu komisija līdz 2015.gada 7.oktobrim nebija pieņēmusi lēmumu par atkārtotas invaliditātes grupas piešķiršanu pieteicējam. Tāpēc novembrī viņam izmaksāta lielāka invaliditātes pensija – 277,11 euro, bet decembrī – 111,19 euro. Matemātiski aprēķinot viņa ienākumus, pēdējo trīs mēnešu ienākumi viņam kopā bija 388,30 euro. Tas veidoja vidējo mēneša ienākumu 129,43 euro ($388,30 : 3$), kas par 1,37 euro pārsniedza Noteikumu Nr.299 2.punktā piemērojamo ienākumu līmeni. Tāpēc domes aprēķins formāli bija pareizs.

Tomēr apgabaltiesas ieskatā Rēzeknes novada pašvaldībai bija jāizvērtē, vai konkrētā situācija nav netipiska un vai aprēķins ir taisnīgs un atbilstošs Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.pantā noteiktajam sociālās palīdzības mērķim – sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbaspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt palīdzību personām ar zemiem ienākumiem, kurām objektīvu iemeslu dēļ nav līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai un kurām nav citu resursu – citu personu, ģimenes locekļu atbalsta vai materiālo resursu, tajā skaitā īpašumu, naudas līdzekļu uzkrājumu –, lai apmierinātu šīs pamatvajadzības. Līdz ar to atšķirībā no nodokļu lietām, kurās daļā gadījumu ienākumu un izdevumu aprēķinā tiek izmantots kases princips, kad ienākumi tiek atzīti par saņemtiem tad, kad tie faktiski nonākuši attiecīgās personas rīcībā, sociālajā sfērā nepieciešams noskaidrot, kāds iztikas līdzekļu apjoms ir personas rīcībā noteiktā laika posmā.

Kopš 2012.gada J.A. vienīgais iztikas līdzekļu avots, kas bija ņemams vērā ienākuma apmēra aprēķinā, bija valsts invaliditātes pensija, kas atbilstoši aģentūras 2016.gada 15.janvāra izziņai Nr.16/100377 līdz 2015.gada

30.septembrim viņam bija 109,46 euro, bet no 2015.gada 1.oktobra – 111,19 euro.

Ņemot vērā J.A. ienākumu līmeni, kas nerasniedza likumdevēja noteikto zemāko sliekšni, to, ka konkrētajā trīs mēnešu laikā lielāks ienākums izveidojās tā iemesla dēļ, ka iepriekšējā mēnesī izmaksa J.A. faktiski netika veikta, apgabaltiesa atzina, ka viņa mantiskais stāvoklis 2016.gada janvārī atbilda trūcīgas personas statusam un dome nepamatoti atteica minēto statusu piešķirt.

Tiesa uzlika pienākumu Rēzeknes novada pašvaldībai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru J.A. tiktu piešķirts trūcīgas personas statuss par laika periodu no 2016.gada 1.janvāra – trīs līdz sešu mēnešu periodā, ņemot vērā spriedumā konstatētos apstākļus.

Uzlika pienākumu Rēzeknes novada pašvaldībai viena mēneša laikā no

sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarīto morālo kaitējumu 200 (divsimt) euro.

Uzlika pienākumu Rēzeknes novada pašvaldībai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarītos mantiskos zaudējumus 1,47 euro.

Uzlika pienākumu Rēzeknes novada pašvaldībai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarītos mantiskos zaudējumus divu trūcīgām personām paredzēto pārtikas preču komplektu sprieduma spēkā stāšanās brīdī esošā vērtībā.

Kā arī piesprieda no Rēzeknes novada pašvaldības par labu valsts budžetam valsts nodevu 85,37 euro.

Pārējā daļā J.A. Administratīvā apgabaltiesa pieteikumu noraidīja.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmo daļu, ņemot vērā Finanšu komitejas 2023.gada 9.februāra priekšlikumu, Rēzeknes novada dome **nolemj:**

1. Izpildot Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 6.janvāra spriedumu lietā Nr.A420173516, kas ir stājies likumīgā spēkā 2023.gada 7.februārī, viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru J.A. tiktu piešķirts trūcīgas personas statuss par laika periodu no 2016.gada 1.janvāra – trīs līdz sešu mēnešu periodā, ņemot vērā spriedumā konstatētos apstākļus.
2. Viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarīto morālo kaitējumu 200 (divsimt) euro.
3. Viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarītos mantiskos zaudējumus 1,47 euro.
4. Uzlikt pienākumu Rēzeknes novada pašvaldībai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt J.A. (personas kods: (..)) nodarītos mantiskos zaudējumus divu trūcīgām personām paredzēto pārtikas preču komplektu sprieduma spēkā stāšanās brīdī esošā vērtībā.
5. Samaksu veikt no Rēzeknes novada pašvaldības budžeta līdzekļiem, piešķirot 201,47 euro (divi simti viens euro, 47 centi) un nodrošinot iespēju J.A. (personas kods: (..)) saņemt naudas līdzekļus Rēzeknes novada pašvaldībā, Atbrīvošanas alejā 95a, Rēzeknē, LV-4601, 3.stāva kasē (26.kab.) 2023.gada 17.februārī, 2023.gada 16.februārī informējot J.A. (personas kods: (..)) par Rēzeknes novada domes lēmuma spēkā stāšanos un 2023.gada 9.februārī informējot par tiesībām saņemt naudas līdzekļus līdz 2023.gada 17.februārim gadījumā, ja Rēzeknes novada domes lēmums stāsies spēkā, Rēzeknes novada pašvaldībai izpildot Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 6.janvāra spriedumu lietā Nr.A420173516.
6. Izpildot Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 6.janvāra spriedumu lietā Nr.A420173516, kas ir stājies likumīgā spēkā 2023.gada 7.februārī, samaksāt no Rēzeknes novada pašvaldības, reģistrācijas Nr. 90009112679, valsts budžeta labā valsts nodevu 85,37 euro (astoņdesmit pieci euro, 37 centi). Valsts nodeva ieskaitāma Valsts kases, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV87TREL1060190911400, dokumentā norādot: saņēmēja banka – Valsts kase, kods – TRELLV22, maksājuma mērķis – valsts nodeva administratīvajā lietā Nr.A420173516 Rēzeknes novada pašvaldība.

Domes priekšsēdētājs

Monvīds Švarcs